

Analiza i synteza słuchowa

Percepcja słuchowa pełni nadrzędną rolę w opanowaniu czytania i pisania. Dlatego ćwiczenia należy rozpoczynać możliwie najwcześniej. Zaburzeń percepcji słuchowej nie należy mylić z niedosłuchem. Dziecko słyszy dźwięki, tylko nie potrafi wychwycić ich wszystkich po kolei i prawidłowo zróżnicować. Często dziecko z dobrą percepcją wzrokową przez długi czas potrafi ukrywać swoje defekty: uczy się czytanek na pamięć, domyśla się z kontekstu o jaki wyraz chodzi. Jednak jest to tylko omijanie trudności, a nie przewyciężanie ich. Dlatego tak ważne są ćwiczenia doskonalące analizę i syntezę słuchową. Jeśli tego nie zrobimy dziecko może mieć w przyszłości kłopoty z:

- uczeniem się na pamięć
- różnicowaniem głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych
- różnicowaniem "i" oraz "j"
- odróżnianiem "on", "om", "en", "em", "ą", "ę"
- uczeniem się języków obcych
- poprawnym czytaniem i rozumieniem treści

Przedstawię tutaj tylko proste ćwiczenia możliwe do przeprowadzenia przez rodziców w domu.

1. Analiza zdań na wyrazy i wyrazów na sylaby. Liczenie wyrazów w zdaniu. Najlepiej pokazać dziecku obrazek i poprosić, żeby powiedziało zdanie na jego temat. W czasie liczenia wyrazów dziecko może układać klocki. Jeden wyraz to jeden klocek. Zwróćmy uwagę na kierunek układania klocków - od lewej strony do prawej. To bardzo ważne. Oczywiście możemy utrudniać ćwiczenie prosząc dziecko o rozwinięcie zdania. Będzie wtedy więcej wyrazów w zdaniu. Przy dzieleniu wyrazów na sylaby możemy również wykorzystać obrazki. Zadbajmy tylko o to, by liczba wyrazów 1, 2 i wielosylabowych była równa. W czasie dzielenia na sylaby możemy stukać ołówkiem w rytm wypowiadanych sylab. Można też położyć pod obrazkiem kartki z cyframi 1, 2, 3 i dziecko dzieląc na sylaby dotyka obrazkiem kartek z cyframi. Łatwiej mu wtedy powiedzieć ile sylab ma dany wyraz. Pamiętajmy o prawidłowym dzieleniu wyrazów na sylaby. Należy rozdzielać spółgłoski. lam-pa, kom-pot, drew-no, pap-rot-ka.

Inne ćwiczenia to np. **porównywanie liczby sylab**, wygrywa to dziecko, które wylosowało obrazek z większą liczbą sylab niż kolega, **kończenie i zaczynanie wyrazów dwusylabowych**, - my wypowiadamy pierwszą sylabę, a dziecko kończy wyraz podając drugą sylabę. Potem następuje zmiana. Innym rodzajem ćwiczenia jest

tworzenie wyrazów rozpoczynających się od danej sylaby. Wybieramy jeden z obrazków nie pokazując go dziecku. Następnie wypowiadamy pierwszą sylabę nazwy obrazka, zadaniem dziecka jest odgadnąć jaki mamy obrazek. Do trudniejszych ćwiczeń należy **rozpoznawanie w wyrazie określonej sylaby i ustalenie miejsca jej położenia**. Łatwiej przeprowadzić to ćwiczenie mając do dyspozycji obrazki, ale jeśli ich nie mamy też sobie poradzimy. Można się bawić z dzieckiem prosząc by mówiło nam kiedy sylaba np. "ko" jest na początku wyrazu, kiedy w środku, a kiedy na końcu. Wypowiadamy wyrazy: korale, balkony, koza, biurko, warkocze, żelazko i in.

Są bardzo ciekawe ćwiczenia polegające na szukaniu ukrytych wyrazów; np "zasady" - ukryty wyraz to "sady", "kotara" - "kot". Inne ćwiczenie to tworzenie nowych wyrazów z sylab. Mamy obrazki : cebula - 1, korale - 2, talerze - 1. Pierwsza sylaba w cebuli to "ce", druga w koralach to "ra", a pierwsza w talerzach to "ta". Utworzyliśmy nowy wyraz "cerata".

2. W tym etapie zadaniem dziecka jest rozpoznawanie i wyodrębnianie głosek z wyrazów.

Zaczynamy od rozpoznawania samogłosek na początku wyrazu. To jest łatwiejsze dla dziecka. Z kolei przy rozpoznawaniu na końcu wyrazu łatwiejsze zadanie jest ze spółgłoskami. Jeżeli dziecko będzie miało kłopoty proszę pomóc przez wyraźne wypowiedzenie nazwy obrazka a gdy zajdzie potrzeba to mówić : ooooko, nossss. To nie żart, naprawdę pomoże dziecku w wysłuchiowaniu.

Rodzaje ćwiczeń - szukanie obrazka, którego nazwa zaczyna się podaną głoską, rozpoznawanie nazwy obrazka po wypowiedzeniu pierwszej głoski, dobieranie par obrazków rozpoczynających się od takiej samej głoski, szukanie obrazków, których nazwy kończą się określoną głoską. Można też bawić się z dzieckiem podając jakiś wyraz np. komar, zadaniem dziecka jest powiedzieć wyraz zaczynający się od ostatniej głoski czyli coś na "r". I tak na zmianę zabawa.

Zachęcam państwa do ćwiczeń z dziećmi, proszę jednak pamiętać, że tego typu ćwiczenia są bardzo trudne i męczące i nie mogą trwać zbyt długo.